

شهر، دريژهي سياست شهر، كورت بوونهودي ته مهني سهرايمه داري

نازاد عزيز

شهرپك كه بهرپوهيه هه موودنياي به خووه خهريك كردوه. كامه ميدياي دنيا، كام دهولت و بزوتنه و و حزبي سياسي ده رگير نه مرپو سهرنجی له سهر شهرپك نيه كه نه مريكا خهريكه به ناوی عيراقه وه به دنياي ده گيپري.

پرسیاری كه دپته پيشه وه وه له وه نه چپت به ميشكي هه موو كه سيكي دربهست و به ناگا دابيت، نه وهيه؛ نايا زهروورتهی نه م شهره چي يه؟ وهيان به شيپوهيه كي تر، سه ره پای نارزايه تی مليونی له سهر جهم دنيا دا، سه ره پای دووبه ره كي و زهق بوونه وهی ناكوكي له نيوان دهولته سهرايمه داره گه وره كان دا تاحه دی وه ستانه وهی راسته وخو له لايه ن فهرنساو نه لمانيا وه به رامبه ر سياسي شهرخوازي نه مريكا، په ل كيشانی نه م ناكو كي يه بو ناو نه نجومه نی ئاسایش ويه كي تي نه وروپا. نايا پيداگرتهی نه مريكا له سهر شهر زهروورته كهی له كوپوهيه؟ شهر دريژهي كام سياسه ته؟ واته چ هه له ومه رجي كه سهرايمه داری پيا تيپرده بييت، تاسيسهت به شيپوهی شهر دريژه پي بدات. دياره هه ريه كه له گوشه نيگايه كه وه وهلامی خو دی دهاته وه. يه كي ك دهلی له بهر نه هميه تی نه وته، يه كي كي تر دهلی زالكردی هه يمه نه يه ليكدانه وه به جيی خو ی. ده كری وهلامی نه وپرسیارانهمان به ليكدانه وهی دروست دهست بكه ویت. به لام نه وهی من نه مه وی سه رهنجی بخمه سه ر نه وه يه، هه رنه م بارودوخه ته شه نوج ئاميزه، نه م پيداگرتهی نه مريكا له سهر شهر، نه م ناكوكيه نيو دهولته يه نه م خرؤشانه جه ماوه ريهی سه ر جهم دنيا، نيشانه ی كام نه خو شی نيزامی سهرايمه داريه كه چاره سه ره كهی شهر ده كات به پيويست؟

دياره هه موومان ده زانين شهر پيويستی يه كي سهرايمه داری بووه، به دريژايی ميژووی جي كه وتنی چه ندين جار به شه ريه تی له خوین هه لكيشاوه. درنده یی نه م نيزامه كو مه لايه تيه له شهر دا زهق ويی په رده يه سل نه كرده وه له به گاهي نانی چكي نه تومی وچكي كي ميماوی، كوشتنی به كو مه ل به ئاشكرا ويی په رده، ناسنامه ی ره شی نه م نيزامه يه.

به لام نه وهی نه م شهره جيا ده كاته وه، وهيان شه ری له مه ودوا جيا ده كاته وه، كه له گه ل دريژبوونه وهی ته مه نی نه م نيزامه دا، حه تميه و به پيی رووله بن به ست بوونی نه م نيزامه شه ری گه وره و گه وره تر بهرپوهيه. نه وه يه به پيی ده ست راگه شتن وخستنه خزمه تی تازه ترين دهسكه وتی ته كنولؤجی له به ره هم هي نانی پيشه سازی چه ك دا، سه ر جهم دنيا مه يدانی شهره. هه رشه ی له نيپوچوونی به شه ريه ت ئاكامی داها تووی

دریژی ئهوسياسهتهیه که تادیت رووله بن بهسته. ئهه نيزامه ئیستا هه موگۆشهیهکی ئهه دنیایهی تهنیوتهوه، قازانج پهستی سهرمایه هه موو ژیانی به شهریهتی کردوته مهیدانی بهرهم هیان. په رهسه ندنی سهرمایه قوناغیکی تری نی یه، تابه دواي خویدا جیگیربوونی کۆمه لایهتی، بۆ ماوه یه کیش بیته بیانی، هه ربویه رهوتی په رهسه ندنی لامهولا روو له شه ره. شه ری ئیستا وینا کردنیکی ئاوا دهدات به دهسته وه. به پیی ره وه ندی ئیستای سهرمایه داری، چارنووسی به شه ریته له مه ترسی دایه. ئه مه ش نیشانه ی ئه وه یه ئهه نيزامه به کلکی به شه ر نایهت. مۆته که ی شه ری داها توو. یه کی که له هۆکاره کانی وروژانی دنیا یه وه هه لویستی دژی شه ره به رجه سه ته بوونی ئه وه واقعیته یه که نيزامی که ژیان وگوزرانی به شه ریته به ری پوه ده باتله گه ل خواستی ئینسان دا نایه ته وه. شه ر نیشانه ی گیچه لیه تی بۆ خو هیشتنه وه. ئه مه نیشانه کانی پیر بوون و په ککه وته یی یه. به لام ئه وه ی جیگه ی سه رنجه ئه وه یه که لپه ی تیژی ئهه نيزامه به هۆی تازه ترین ده سکه وتی تکنۆلۆجیه وه تیژو هه یج له وه سل ناکاته وه له سه رجه م ژیانی به شه ریته ی گیربکات.

ئه وه ی جیگه ی سه رنجه خالی لاوازی ئهه نيزامه مهیدانی شه ری سه ربازی نی یه، مهیدانی شه ری چینابه تی یه. رووبه روو بوونه وه ی هیژی ته کنۆ لۆجی نی یه، هاتنه مهیدانی هیژی کاره

۲۰۰۳/۲/۲۳

تیببینی کوردستان نیته:

مه رج نییه ئهه نووسینه له گه ل بیروبووچونی نه ته وایه تیماندا بیته، که بۆچونی (کوردستان، به لام به هۆی بیروبوونمان به نازادی ده ربینه وه، بلاویده که ینه وه... له گه ل ریژنیته) ه و خو سه ویستیماندا بۆ پارێزه رانی بیری نه ته وه یی و خه باتکاری ئهه ریگایه. ئهه تیببینی یه له ژیر هه موو نووسینی که دا ده نووسریته... ۱۵-۱-۲۰۰۳